

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 376
van **PIET DE BRUYN**
datum: 13 februari 2017

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Vlaamse psychiatrische ziekenhuizen - Suïcidepogingen op spoorwegen

Psychiatrische ziekenhuizen hebben een verplicht registratiesysteem van suïcides en elke suïcidepoging wordt genoteerd in het patiëntendossier.

In het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie 2012-2020 staat dat het beperken van suïcidemiddelen een bijzonder efficiënte preventiestrategie is. Acties zijn o.m. het beschermen van plaatsen waar mensen voor een trein of van een hoogte kunnen springen.

1. Hoeveel suïcidepogingen en sterftes ten gevolge van suïcide vonden plaats tussen 2014-2016 in de Vlaamse psychiatrische ziekenhuizen?
2. Heeft de minister een indicatie van het aantal suïcides op spoorwegen in de buurt van Vlaamse ziekenhuizen (2014-2016)? Plegen ziekenhuizen systematisch preventief overleg met Infrabel?

ANTWOORD

op vraag nr. 376 van 13 februari 2017

van **PIET DE BRUYN**

1. Op basis van de sterftecertificaten kan niet opgemaakt worden of overlijdens door suïcide in psychiatrische ziekenhuizen (PZ) (of psychiatrische afdelingen van de algemene ziekenhuizen - PAAZ) plaatsvonden. De categorie 'plaats van overlijden' op de certificaten is 'ziekenhuis'. Maar 'ziekenhuis' kan voor interpretatie vatbaar zijn. Het kan zowel een algemeen ziekenhuis zijn als een psychiatrisch ziekenhuis. Bovendien is het zo dat wie overlijdt door suïcide in een ziekenhuis mogelijks in dit ziekenhuis wordt binnengebracht via spoed. De poging is dus niet 'gestart' in het ziekenhuis zelf. Dit onderscheid is dus niet te maken.

Naast de sterftecertificaten is er ook een verplichte registratie in alle Belgische PZ en PAAZ, nl. de minimale psychiatrische gegevens (MPG) waarbij o.a. wordt geregistreerd of iemand overlijdt door suïcide. In Bijlage 1 vindt u deze cijfers voor 2010 t.e.m. 2014 (meest recente gegevens waarover Zorg & Gezondheid beschikt) met in de rechter kolom het bruto aantal suïcides per 10.000 opnames

Ter info vindt u in bijlage 2 een wetenschappelijke studie waarin een internationale vergelijking werd gemaakt tussen verschillende landen voor wat betreft plaats van suïcide. Hieruit blijkt dat België het laagste percentage suïcides in het ziekenhuis heeft en het hoogste percentage thuis.

Voor suïcidepogingen is er geen registratie-opvolging specifiek voor de psychiatrische ziekenhuizen. Ook in de MPG worden pogingen niet geregistreerd. IPEO (het Instrument voor Psychosociale Evaluatie en Opvang van suïcidepogers) gebeurt enkel via spoed-opname en de plaats van de poging wordt niet geregistreerd. Er is in de IPEO een 'vrij vak' waarin bijkomende info over de poging kan worden genoteerd (zoals bv. plaats van de poging of wie heeft de persoon gevonden), maar dit wordt weinig ingevuld.

De Eenheid voor Zelfmoordonderzoek (EZO) maakt jaarlijks epidemiologische rapporten van suïcidepogingen op basis van deze IPEO (Vlaanderen) en op basis van ziekenhuisregistratie (Gent). Het epidemiologisch rapport van 2015 kan opgevraagd worden. De cijfers van 2014 werden omgezet naar een web-rapport dat hier geraadpleegd kan worden:

<https://www.zorg-en-gezondheid.be/su%C3%AFcidepogingen-2014>.

2. Aan de hand van de sterftecertificaten kunnen het aantal suïcides op spoorwegen in de buurt van Vlaamse psychiatrische ziekenhuizen niet in kaart worden gebracht. Spoorwegen zijn geen vaste categorie bij plaats van overlijden, enkel een specificatie van 'andere'. Alleen de gemeente wordt geregistreerd.

Er is wel een onderzoek gebeurd naar de zogenaamde 'hot spots' (= plaatsen op het spoor waar vaak suïcidaal gedrag plaatsvindt) in België. U vindt het artikel over deze studie in bijlage 3. Hieruit blijkt dat ongeveer 40% van die hotspots in de buurt van een psychiatrische instelling is.

Infrabel heeft een actieplan 'Preventie Zelfdoding op het Spoor' en zet sterk in op het beveiligen van deze hotspots aan de hand van infrastructurele en technologische

maatregelen alsook zachte maatregelen zoals sensibilisering, communicatie en samenwerking met interne en externe partners o.a. de psychiatrische centra. In bijlage 4 vindt u het jaarverslag van 2015 over het Actieplan Preventie Zelfdoding op het Spoor van Infrabel. Infrabel is momenteel bezig met de opmaak van haar jaarplan 2016 waarbij ze nieuwe analyses hebben gemaakt van de hotspots tussen 2012-2015. De versie van 2016 zal ook een update bevatten van de wel en niet gerealiseerde maatregelen uit het actieplan 2015.

BIJLAGEN

1. MPG_AantalZelfmoorden_PZ_PAAZ
2. Rhee-2015-International comparison of death place for suicide
3. Suicide hotspots on the Belgian railway network
4. Infrabel – Actieplan Preventie zelfdoding op het spoor – jaarverslag 2015